

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus selgitas, millal on arvutiandmetesse sekkumine kuritegu

Riigikohus selgitas, millal on arvutiandmetesse sekkumine kuritegu

9. Detsember 2024

Riigikohus selgitas, millal on arvutiandmetesse sekkumine kuritegu, kutsudes üles seadusandjat kaaluma selle süüteo koosseisu selgemat sõnastamist.

Kohtuasjas süüdistati isikuid selles, et üks neist palus teisel muuta tema kätte sattunud varastatud rajakaameras andmeid selliselt, et seadet oleks võimalik edaspidi kasutada tal endal. Teine süüdistatav üritaski seda teha, kuid muudatused ei salvestunud.

Karistusseadustiku kohaselt on kuriteona karistatav arvutisüsteemis olevate andmete ebaseaduslik muutmine, kustutamine, rikkumine või sulustamine. Riigikohus märkis, et nii avara paragrahvi ülemäära lai sisustamine võib viia selliste juhtumite karistusnormiga hõlmamiseni, mille eest kriminaalkorras karistamist ei saa pidada proportsionaalseks või mida seadusandja ei olegi tegelikult soovinud karistatavaks kuulutada (nt võib olla karistatav isegikirjavea parandamine võõras failis).

Hinnates arvutiandmetesse sekkumist, peab otsustama, kas kannatanu huvi andmete puutumatus vastu rikuti vähesel määral või mitte ning kas selle teoga põhjustati mingisugust kahju. Kuritegu ei ole see, kui arvutiandmetesse tehakse kannatanu nõusolekuta vaid ebaolulisi või eriliste pingutusteta kõrvaldatavaid muudatusi. Kui aga jäädavalt kustutatakse nt pooleli olev mitme aasta vältel kirjutatud doktoritöö, võib sellistel andmetel olla omaniku jaoks suur väärtus ning sellist käitumist võib pidada arvutiandmetesse sekkumiseks.

Süüdistuses kirjeldatud tegevus kannatanu olukorda ei mõjutanud, sest ta oli andmete muutmise ajaks rajakaamerast ja selle kaudu edastatavast teabest ilma jäetud. Pealegi muudeti andmeid, mis olid kannatanule teada ja mida ta saab kaamera tagastamise korral hõlpsasti taastada. Seega mõistis Riigikohus süüdistatavad õigeks.

Riigikohus toonitas, et seadusandja peab kaaluma arvutiandmetesse sekkumise süüteo koosseisu sõnastamist viisil, et igäühe jaoks oleks selgelt ettenähtav, milline käitumine on keelatud ja karistatav. Arvutisüsteeme kasutatakse laialdaselt ja ka arvutiandmete kaitsel on inimeste igapäevaelus järjest suurem tähtsus. Seepärast on süüteona karistatava käitumise selge sõnastamine iseäranis mõeldav.

Maakohus jättis selles asjas tõendite hulgast välja mitmed prokuratuuri poolt esitatud tõendid, leides et need olid saadud ebaseaduslike jälitustoimingute käigus saadud info alusel. Riigikohus selgitas, et kuigi pole välistatud, et tõendi lubamatus võib kaasa tuua ka sellest saadud info abil kogutud teise tõendi lubamatuse, ei ole tegemist üldkehtiva reegluga.

Kohtuotsusega [1] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:

Sandra Sommer

pressiesindaja

5333 9846, 730 9042

sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitas-millal-arvutiandmetesse-sekkumine-kuritegu>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-21-5115/53>